

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 360/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen perintäyritysten sääntelystä ja valvonnasta

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Atte Harjanteen/vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 360/2021 vp:

Miten hallitus aikoo puuttua perintäalalla esiintyviin epäkohtiin?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Saatavien perinnästä annetussa laissa (513/1999), jäljempänä perintälaki, säädetään siitä, millaista toimintaa on pidettävä perinnässä sallittuna tai kiellettyä. Saatavien perinnässä on esimerkiksi noudatettava hyvää perintätapaa, joka määrittää, kuinka perinnässä toimitaan kaikkien osapuolten kannalta oikeudenmukaisesti. Kiellettyä on muun muassa väärin tai harhaanjohtavien tietojen antaminen maksun laiminlyönnin seurauksista, kohtuuttomien tai tarpeettomien kulujen sekä tarpeettoman haitan aiheuttaminen velalliselle.

Velallista suojataan myös useilla muilla perintälain säännöksillä. Velallisella on esimerkiksi oikeus saada velkojalta pääsääntöisesti maksutta ajantasainen tieto velkojensa kokonaismäärästä ja perusteista, erittely maksamattomista veloista ja niiden lyhennyksistä sekä selvitys velkapääomalle kertyneiden korkojen ja kulujen määräytymisestä. Velallinen voi myös missä tahansa perinnän vaiheessa vaatia selvitystä siitä, että perintäkulut ovat todellisia ja perustuvat velkojan perimistöimistölle maksamiin palkkioihin.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä ja valvonnasta säädetään perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetussa laissa (411/2018). Perintätoimintaa saa ammattimaisesti harjoittaa vain sellainen yksityinen elinkeinonharjoittaja tai oikeushenkilö, joka täyttää laissa säädetyt edellytykset ja on merkitty Etelä-Suomen aluehallintoviraston, jäljempänä aluehallintovirasto, ylläpitämään perintätoiminnan harjoittajien rekisteriin. Aluehallintovirasto valvoo, että rekisteriin merkityt perintätoiminnan harjoittajat noudattavat toiminnassaan lakia ja hyvää perintätapaa.

Aluehallintoviraston valvonnassa on annettu vuosina 2017 – 2019 noin 70 valvontapäätöstä vuosittain ja vuonna 2020 42 valvontapäätöstä. Syksystä 2019 eteenpäin päätöksiä on alettu tehdä usean vireille tulleen valvonta-asian yhdistelmäpäätöksinä, mikä vaikuttaa vuosien 2019 ja 2020

tapausmääriä laskevasti. Valvontailmoituksia tehtiin aluehallintovirastolle vuonna 2020 yhteensä yli 600 kappaletta, mutta osa ilmoituksista ei johda valvontatoimenpiteisiin.

Valvonnassa määrättävien hallinnollisten seuraamusten on oltava oikeasuhtaisia. Seuraamusharkinta on kokonaisharkintaa, jossa perintäyhtiön rikkeen vakavuuden lisäksi siihen vaikuttavat esimerkiksi rikkomuksen toistuvuus, aiheutettu vahinko, ajallinen kesto, perintäyhtiön mahdolliset korjaavat toimenpiteet sekä mahdollisten aiempien valvontapäätösten lainvoimaisuus.

Ensisijaisesti aluehallintovirasto ohjaa perintäyhtiöitä noudattamaan lain ja hyvän perintätavan mukaista menettelytapaa valvontapäätöksenä annettavalla kehotuksella. Tarvittaessa ryhdytään asteittain kovempiin hallinnollisiin seuraamuksiin, joista merkitään tieto julkiseen perintätoiminnan harjoittajien rekisteriin. Aluehallintoviraston määräämiä seuraamuksia voivat perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annetun lain 16 §:n mukaan olla varoitus tai enintään kuuden kuukauden mittainen toimintakielto. Lisäksi perintätoiminnan harjoittaja on poistettava rekisteristä, jos perintätoiminnan harjoittajalle on jo aiemmin annettu määräaikainen toimintakielto, mutta toiminnassa ilmenevät vakavat tai toistuvat laiminlyönnit jatkuvat määräaikaisen kiellon päättymisen jälkeen. Rekisteristä poistaminen tarkoittaa, että toiminnan harjoittaja ei enää saa harjoittaa ammattimaisesti saatavien vapaaehtoista perintää.

Perintälain säännösten noudattamista valvoo aluehallintoviraston lisäksi perintälain 12 §:n mukaan kuluttaja-asiamies, kun perintä koskee kuluttajasaatavaa. Kuluttaja-asiamies voi kohdistaa pakkokeinoja perintälain säännösten vastaisesti toimiviin elinkeinonharjoittajiin. Kuluttaja-asiamies voi asettaa kiellon tehosteeksi uhkasakon ja tietyissä tilanteissa kuluttaja-asiamies voi määrätä kiellon väliaikaisena. Heinäkuussa 2020 voimaan tulleen kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) mukaan tiettyjen perintälain säännösten rikkomisesta voidaan kuluttaja-asiamiehen esityksestä määrätä myös seuraamusmaksu, jos elinkeinonharjoittaja rikkoo säännöstä kuluttajien vahingoksi tahallaan tai huolimattomuudesta. Seuraamusmaksu voi enimmillään olla jopa neljä prosenttia elinkeinonharjoittajan kyseisen rikkomuksen päättymistä edeltäneen vuoden liikevaihdosta.

Perintälakia on tällä hallituskaudella jo kertaalleen muutettu, jotta se entistä paremmin suojaisi velallisia. Koronavirusepidemian vaikutusten lieventämiseksi myös muiden kuin kuluttajasaatavien perintäkuluille on nyt säädetty euromääräiset enimmäismäärät. Väliaikainen laki on voimassa kevääseen 2022 saakka. Lisäksi oikeusministeriön asettamassa työryhmässä valmistellaan parhaillaan hallitusohjelmakirjauksen mukaisesti ehdotusta perintälain pysyviksi muutoksiksi, joiden on tarkoitus tulla voimaan keväällä 2022.

Perintätoiminnan harjoittajien rekisteröinnistä annettu laki on ollut voimassa 1.1.2019 lukien. Lain tavoitteena on ollut tarjota aiempaa tehokkaampia keinoja puuttua lainvastaiseen toimintaan tapauksissa, joissa perintätoiminnan harjoittaja vakavasti tai jatkuvasti rikkoo perintätoimintaa

koskevia säännöksiä tai hyvää perintätapaa. Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelman mukaisesti hallitus ryhtyy toimiin vahvistaakseen edelleen viranomaisten edellytyksiä puuttua perintätoimintaan, joka on lain tai hyvän perintätavan vastaista. Tarkoituksena on, että työ- ja elinkeinoministeriö tekee yhteistyössä aluehallintoviraston kanssa arvion viraston käytössä olevien valvontakeinojen toimivuudesta ja riittävydestä.

Helsingissä 22.6.2021

Työministeri Tuula Haatainen